

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:	Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník.	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ... 2 " — "	Majiteľ a vydavateľ:	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín, ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Na štvrt roka ... 1 " — "	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>		

K novému roku.

Lúčime sa s rokom 1912. Nemáme príčny vylievať za ním slzy žalosti. Bo tento rok pre krajinu znamenal len hrozné neresti. Pospolité ľud po všetkých stranách krajiny mnoho trpel, následkom neočakávane zlej úrody, k tomu občanom ušlo sa aj nespravodlivého prenasledovania zo stránky bašovského úradníctva.

Rok 1912 ale nevýslovne hrozné pohromy doniesol krajine zvlášte v politickom ohľade. Takzvaná pracovná strana snemová v tomto roku olúpila krajinu o všetky jej slobody, od roku 1867. vynesené zákony a zabezpené práva šliapala nobami takým vandalským spôsobom, že na to není príkladu v žiadnom parlamentárnom štáte vzdelaného sveta.

Aby pospolité ľud kresťanský tým dôkladnej znal politickú stranu národnej práce s koncom roka 1912. prichodí nám zcela nestranné posvietiť na tie politické zločinstvá, aké prevádzala zvlášte v parlamente. Keď táto strana povstala, Tisza jej dal meno strany národnej práce. Oohliadnime teda s koncom roka ešte raz, z čoho pozostávala a pozostáva tá oslavovaná národná práca. Prvá národná práca, zo zplesných hrobov vzkriesených liberálov bola tá, že pijatikou, žranicami, podplácaním, neslýchaným násilienstvom úradníctva s pomocou vojska a žandárov sohnali takú väčšinu krajinských vyslancov, akej posial nebolo v Uhorskom parlamente. Napájanie, podplácanie ľudu, trýznenie voličov opozície, bola prvá národná práca tej strany, ku ktorej sohnaniu Kluenová vláda vyhodila tridsať millionov.

Ďalšia národná práca tejto za nešeredné milliony kúpenej strany záležela v tom, že od roku 1910. do 4. júna 1912. v sneme mlčala a obskakovala len okolo masných hrncov. Cez celý ten dlhý čas od roku 1910. do 4. júna roku 1912. krajinskí vyslancovia pracovnej strany ani znaku nedali o ich živote. Za práva krajiny neustále bojovala len opozícia a v prvom rade krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany.

Národnú prácu, strana pracovná začala len 4. júna r. 1912. V snemovom zasadnutí tohoto dňa pracovná strana s opovrhnutím a odmrštením domových pravidiel barbárskym násilienstvom za predsedu snemovne vyvolila grófa Štefana Tiszu. Nový predseda snemovne stal sa ale nielen predsedom parlamente, lež aj diktátorom celej krajiny. Ako on pokračoval v národnej práci, opätne sme opísali a s koncom roka opakujeme to ešte raz, aby táto strana docela zoškivila sa pospolitému ľudu.

Tisza, aby s jeho pracovnou stranou slobodnú ruku mal v parlamente, umienil si zcela utlačiť opozíciu. S tým začal sa celý rad politického zločinstva a barbárskeho šliapania krajinských zákonov. Celé stávanie, všetky miestnosti parlamente Tisza naplniť dal policajtami: to bola národná práca. Krajinských vyslancov opozície po jednom, v pravom smysle slova vyhadzovať dal z parlamente: to bola tiež národná práca. Zarovnak národná práca bola, že parlament a celé okolie parlamente obsadiť dal vojskom, policajtami a žandarmi. V takto obsadenom parlamente pracovná strana, ztrážená policajtami, odhlasovala revíziu domových pravidiel, predlohu o zbrannej moci, s tým stá a

stá millionov na vojenské ciele, predlohu o dráboch pre parlament, vynímačný zákon, ktorým krajinu pozbavili každej slobody, to všetko bola národná práca tej strany, ktorej snemovým predsedom je kalvín Štefan Tisza.

Vyslancov spojených stránok opozície, ktorých zákonnne vyvolil si odaný ľud za celý svet nepustili k zasadnutiam do parlamentu. Každý deň dostavili sa ku stavaniu zákonodarstva, vojaci a policajti surovo odháňali ich bajonettami. To bola pekná úrodná práca! Niemenej driečna národná práca bola tiež, že 60 krajinských vyslancov opozície svedovo a nezákonne vytvorili z celého radu snemových zasadnutí. Po takých zločinstvách, po tak hroznom šliapaní zákonov pracovná strana a všetci jej zastupitelia zošklivili sa musia každému statočnému človekovi.

Smutné následky zlostného šliapania krajinských zákonov. Tiszovho diktátorstva a národnej práce jeho strany, citia všetky vrstvy krajinského obyvateľstva. Krajina nemá kreditu v zahraničí, štátne pokladnice sú vyprázdnené, obchod a priemysel zasekol, drahota potravných a iných najpotrebnejších článkov je neznesiteľná. Všetko toto sú smutné následky nešťastnej politiky zo strany národnej práce. Za toto zodpovední sú nielen Tisza a jeho otroci, lež v prvom rade tí nesvedomívoli, ktorí kandidátov strany národnej práce za pálenku, niekoľko judášskych halierov vyvolili za krajinských vyslancov.

Ku hroznému nešťastiu do akého v tomto roku celú krajinu uvalila pracovná strana, prišlo ešte i to, že s koncom roka Uhorsk-Rakúsko do vojny zapletené malo byť so Srbskom. Toto nebezpečie odvrátila ale od krajiny, nie však pracovná strana, lež múdrosť jeho veličenstva kráľa.

Okrem Tiszu, Lukácsa a pri mastných hrncoch opekajúcich sa mungovcov, nikto nežiali za rokom 1912., každý poriadny človek ale s nezklatonou dôverou hľadí na stránky spojenej opozície. Všetci vyslancovia týchto stránok, proti Tiszovi, Lukácsovi a pracovnej strane zmužile bojovali za ústavu, slobody krajiny a za práva pospolitého ľudu. Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany gróf Aladár Zichy, skut. vn. tajný radca Štefan Rakovszky, pápežský praelát Ján Molnár, Mikuláš Zboray, Georg Szmeccsányi, Béla Rakovszky, Štefan Haller, Koloman Brestyenzky, Karol Hu-

szár, so sadením osobnej slobody a takmer svojho života bojovali proti zločinstvu pracovnej strany.

Preto kresťanskí voličia a sebaopoviemí občania: jestli hŕfne pripojíte sa ku kresťanskej ľudovej strane; jestli členovia každej kresťanskej rodiny prihlasia sa ku Katolíckej Ľudovej Jednote, vtedy po krušnom roku 1912. svitne nám všetkým šťastlivý nový rok!

K voľbe v Zlatých Moravciach.

Víťazstvo kresťanskej ľudovej strany, ktoré pri voľbe krajinského vyslanca dosiahla v Zlatých Moravciach, veľkú radosť spôsobilo po celej krajine. Mungovské poloúradné noviny boli natoľko nestydaté, že pred samou voľbou vystatovali sa s tým, že mungovský kandidát *jednohlasne* bude vyvolený. Z toho však nič nebolo, vzdor toho, že novopečený fŕišpán tekovskej stolice Julius Keltz celú jeho reputáciu zasadil, aby poslanecký mandát, o ktorý pri posledných voľbách ozbíjali kresťanskú ľudovú stranu, i napozatým zabezpečený bol mungom. Cieľom zfalšovania verejnej mienky mungovci upotrebili všetky známe liberálne kúsky, len aby zaslepili svet a veci predstavili v takom svetle, že ľud tekovskej stolice všetko schvaluje, čo mungovci vyvádžajú a úplne porozumený je s politikou a hrúzovládou Tiszu a Lukácsa.

Všetky tamojšie pánstva a banky, všetci notári, hlavní slúžni, podslúžnovci a iní úradníci vstúpili do akcie, aby zvíťazil mungovský kandidát Pavel Beliczay. V jednotlivých dedinách 20 tisíc korún slúbili na školu. Hlavní korteši celé fúry liehových nápojov rozvázali po obciach. Učiteľom, železničným úradníkom a poštárom vyhrážali sa, že budú prelození. Úradníci pánstvi v zas hrozili sa voličom opozície, že im nedajú dreva, pasienkov a nenajmú ich na furmanky. Podplácanie voličov tak nestydate prevádzali mungovskí korteši, že na viacerých miestach ľud prinútený bol palicami vyhnať ich von z dediny.

Všetko namáhanie mungov bolo ale celkom daromné, bo chvála buď Bohu, ľud týchto krajov náležite je informovaný o všetkých ohavnosťach, aké mungovci páchajú v parlamente a rozhorčenie proti Tiszovi a Lukáčsovej vláde je také všeobecné, že Ján Bartos, kandidát kre-

stanskej ľudovej strany za niekoľko dní na nohy postaviť mohol celý okres.

Roku 1905. panovalo heslo: Odohnať treba Štefana Tiszu, roku 1910. zas spomínali: nech zas príde Tisza. Prítomne ale s elementárnou silou všestranne žiada ľud: Dolu s celým Tiszovým systémom!

Len tak možno porozumeť impozantnému víťazstvu kresťanskej ľudovej strany. Kým roku 1910. mungovská strana dosiahla väčšinu 580 hlasov, včul zvíťazila kresťanská ľudová strana, a to nie 300, lež 349 hlasmi, Dľa hodnoverného výkazu dostali totiž hlasov:

Ján Bartos kandidát ľudový 1684

Pavel Beliczay « mungovský 1335

Hlasj neprijali 32 voličom kresťanskej ľudovej strany. Z tohoto vidno, nakoľko ľud prišiel k seba povedomiu a zatracuje nemravnú vládu sliapatelov krajinských zákonov. Také vytriezvenie ľudu ostatne spatrovať možno nielen v okrese zlatomoravskom, lež polej krajine.

Kandidát kresťanskej ľudovej strany Ján Bartos, behom sedem dní navštíviť musel 73 dedín. A z týchto 7 dní jedon ani nemohol ztráviť vo volebnom okrese. Toto samo v sebe bola už, ľudské sily prevyšujúca práca. Do 25 obcí pre hrozne zlé cesty a krátkosť času, ľudový kandidát ani nemohol sa dostať. Vzдор toho v rozhodnej väčšine voličia na kresťanskú ľudovú stranu hlasovali i z tých dedín, z ktorých predtým opozíciar nikdy ani hlasu nedostal.

V poučovaní ľudu okrem ľudáckeho oduševneného duchovenstva a učiteľov nekonečne veľké zásluhy zadovážili si: hlavný správca Katolíckej Ľudovej Jednoty dr. Alexander Ernszt, krajinskí vyslancovia Georg Szmrecsányi, Mikuláš Zboray, Štefan Haller, Koloman Brestyenzsky, Karol Huszár, tajomník Ján Huber, farári Augustin Gramantik, Mikuláš Grieger ako aj Rudolf Flanek. Okolo dovážania voličov na voľbište vyznačili seba povedomí rychtári dedín.

Neodolateľne silné boly tie obce, v ktorých vo veľkom počte čítajú noviny Népujság a Kresťana. V týchto obciach bez najmenšieho výsledku namáhali sa korteši mungovskej strany.

Spomenúť treba aj to, že veriaci ľud hrozne sa pohoršil nad tým, keď videl, ako daktoři

svojmu povolaniu neverní kňazi agitovali a kortešovali, aby v okrese nezvíťazila kresťanská ľudová strana. Toto nehodné a nepochopiteľné jednanie podaktorých kň zov na veľkú mravnú škodu je veriaceho ľudu. S úplným uspokojením treba ale vyzdvihnúť, že práve v takých obciach, svätej viere svojej oddaní voličia sami vzali do rúk organizovanie kresťanskej ľudovej strany a práve tomuto musíme ďakovať skvelé víťazstvo kresťanstva v okrese zlatomoravskom.

Volebné pokračovanie pri oddávaní hlasov bolo síce ešte dosť korrektné, predsa ale mungovci nemohli sa zatajiť a urobili to, že dôverníkom kresťanskej ľudovej strany oddané odznaky slobodného pohybu (pas partout) neboly k upotrebeniu. Mungovci mali odznaky inej farvy a len s týmito bolo možno chodiť cez kordon.

V prvých popoludňajších hodinách mungovskí korteši pokúsili sa voličov kresťanskej ľudovej strany provokovať k vzbúreniu, obozretní vodcovia naši však len skoro utísili ľud. Probovali aj to, že asi tristo päťdesiat voličov z päť našich obcí nepustili cez kordon, keď k hlasovaniu boli vyzvaní. Z tohoto skoro povstalo krveprelievanie, ako ale zakročili krajinskí vyslancovia Georg Szmrecsányi, Štefan Haller a kandidát Ján Bartos, ľud sa utíšil. Nato zas bez všetkej príčiny žandári od zadku kolbňami začali štúrať voličov. Naším vodcom však aj z tejto príležitosti podarilo sa utíšiť už veľmi rozhorčený ľud.

Nepodvratným znakom vytrvanlivosti a neodolateľne pevného seba povedomia je držanie sa voličov obce *Ebedec*. Sedemdesiat voličov tejto obce, keď chceli ísť hlasovať, volebný predseda nepustil k urne, načo tí cez dve hodiny v blate po kolená stáli pred kordónom.

Vojsko chovalo sa zcela korrektné, čo nemožno povedať o úradníkoch verejnej správy a o žandároch.

K dosiahnutiu veľkého víťazstva v prvom rade prispel i sám kandidát a teraz už vyvolený krajinský vyslanec Ján Bartos. On totiž po celej tekovskej stolici a aj v tomto okrese organizoval Katolícku Ľudovú Jednotu a preto ho aj obecnosť všade zná ako verného priateľa ľudu. Jeho vyvoleniu aj zaiste úprimne tešia sa mnohí, bo v tom spatrujú odmenu za jeho neunávené

snáhy, aké vyvíjal o blaho pospolitého ľudu a je to spolu nepodvratným dôkazom aj toho, že kresťanská ľudová strana, ktorá nepodvratne priznáva sa ku smeru demokratickému, nehľadiac na rang a majetnosť osoby, vie si vážiť a aj odmeniť na poli katolíckej verejnej účinnosti zadovážené zásluhy.

Konečne za potrebné držíme spomenúť, že kresťanská ľudová strana od posledných všeobecných volieb v troch okresoch pustila sa do volebných zápasov a vo všetkých troch aj zvíťazila. Volebné okresy *Bodajk*, *Prievidza* a *Zlaté Moravce* ohlasujú jej víťazstva. Teto úspechy upevňujú nás v tej nádeji, že podobným skvelým úspechom aj v budúcnosti v ústrety hľadeť môže kresťanská ľudová strana.

Pod mungovcami prašti.

Mungovia tak sa zariadili v krajinskom dome, ako čo by ich panovanie na veky trvať malo. Poistili si masťný hrniec a vystavili kolo neho silné barikády v podobe sprísnených domových pravidiel, aby sa ten hrniec do cudzích rúk nedostal. Snem krajinský mungovci obrátili na hlúpu hlasovacu mašinu, ktorá inej práce nemá, len somieť tie smetí, ktoré vláda do tej mašiny hádže v podobe zákonných návrhov. Je to taká smiešna a planá práca, že aj nehanební mungovia stydeť by sa mohli pre ňu, keby mali akého-takého citu statočnosti. Nikdy, od kedy snem náš krajinský jestvuje, nekonali sa v ňom také komédie, aké dejú sa teraz za bašovania Štefana Tiszu. Voľakedy debatta o krajinskom rozpočte trvala dlhé týždne. Opozícia vecne posudzovala rozpočty jednotlivých ministrov. Podala svoje návrhy a previedla nejednu opravu. Toho roku niet debatty v mungovskom sneme. Mungovci odhlasujú všetko bez slova. Nemajú žiadnych návrhov. Nežiadajú žiadnu opravu, iba hlasujú a hlasujú. A toto má byť národná práca. A to sa nazýva ľudovým zastupiteľstvom! Síde sa 40—50 na voľbe kúpených chlapákov a tí potom na rozkaz Tiszov hlasujú.

Rozohnať treba takýto snem! Pozbaviť treba hlasujúceho práva tých zaslepených, hlúpych voličov, ktorí vyvolili za krajinských poslancov. Veď tí nerobia iné, len čo hlasujú a hlasujú.

Na tú prácu schopný je hocaký chumaj a odbavil by ju za štvrták pálenky, kdežto mungovci tisíce berú za ňu. Na celom širom svete niet tak ničomného snemu, ako je náš. A mungovci povedajú, že takým ostane aj ďalej. Že sa v ňom nič nepremení. Že Tisza a Lukács postarajú sa o to, aby mungovci aj na ďalej taký život mali, aký majú posiaľ. Aby za dlhé časy opekať sa mohli pri masťnom hrnci.

Mungom sníva sa o večnej vláde. My však pozorujeme, že sa blíži zemetrasenie. Zpatrujeme isté znaky a prejavy, ktoré dávajú nám nádeje, že zhodíme zo seba jarmo násilných mungov. Znaky tie sú nepokoje, ktoré po celej krajine prejavujú sa pre nový daňový zákon.

Lukáčsovská vláda chce nás totiž prekvapiť s novoročným darom. Dar ten je nový daňový zákon, ktorý najviac týka sa veľkých priemyselníkov a kupcov.

Mungovci, ako je nám známo, odhlasovali ohromné farchy vojenskej. Povýšili platy stoličným a štátnym úradským. Mimo toho narobili rôznych trov, ktoré niet z čoho zaokryť. K tomu je zapotreby nový daňový zákon. Odborníci tak sa vyslovili o tom zákone, že je zlý, planý a nespravodlivý. A vláda predsa chce ho na nás uvaliť. Nazdáva sa, že žandarmi a policajmi zlomí ten odpor, ktorý badať po všetkých stranách. Lenže nepojde to tak ľahko. Protestovať začalo hlavné mesto. Výborníci budapešianski pod vedením mešťanostu protestovali proti novému daňovému zákonu a vyslovili nedôveru vláde mungovskej. To sa ešte nikdy nestalo na budapešianskej radnici, veď tam odjakživa mungovia a židia zasedajú. Včul ale ozývali sa tam také hlasy proti vláde, že sa mungovci zdesili a sám Tisza rozpálil sa od hnevu. Dobré vie ten šialenec, že protest Budapešte je vyzvanie všetkým mestám Uhorska, aby sa spriechyly a aby vypovedaly, že nebudú platiť väčšiu daň. A mestá ako na rozkaz pripojily sa k Budapešte a jednotomyselne žiadajú od vlády, aby čakala s tým planým zákonom. Protest ten mestá s tým odôvodňujú, že tvrdé časy nastaly v krajine. Nenie peňazí, niet zárobku. Upáda priemysel a obchod. Vojna hrozí krajine. Mnohé peňažné ústavy buchly, mnohé existencie vyšly na vnivoč. Je to teda hlúposť od vlády, že v takomto kritickom čase rozmožiť chce farchy občanov.

Pravdu majú tí, ktorí vláde boj odkázali pre nový daňový zákon. Mungovcom je ľahko hlasovať, nám však neprestierajú stol za krajinské peniaze. My sme tak obťažaní farchami, že nové už nezdržíme. Preto žiadame, aby vláda Lukácsa a Tiszu čím skôr buchla. Keď pod ňou už praští, nech na veky zasypú ju zrúcaniny.

Fatranský.

Čo bolí luteránov.

Na túto otázku jednou vetou vedeli by sme takto odpovedať: luteránov to bolí, že blízko 60.000 katolíckych Slovákov poslal vstúpilo do Katolíckej Ludovej Jednoty. Najnovšie aj takí kňazia ostali členami Jednoty, ktorí predtým odvádzali katolíkov od nej, mlúviac, že je to spoločnosť maďaronských biskupov a pánov.

Je pravda, že naša Jednota posiaľ mala a má nepriateľov aj medzi katolíkmi. Najväčší jej nepriatelia boli tí pánkovia, ktorí pod rúskou slovenčiny Slovákov vábili medzi národnárov, kde je najviac luteránov, pokrokárov a iných neznabohov. Títo aj nás katolíkov chceli prerobiť na svoj obraz. To žiadali od nás, aby sme vypovedali poslušnosť našim biskupom, ba keď na to pride, aj pápežovi. Žiadali od nás, aby sme naše náboženstvo podriadili tej politike, ktorú Hodža, Štúr, Ivánka, Hurban, Mudroň a iní luteráni rozširujú medzi Slovákami. Žiadali tí pánkovia od nás, aby sme pri voľbách na tých pánov hlasovali, ktorých nám oni za kandidátov vyznačia. Žiadali od nás aj to, aby sme sa odtrhli od našich katolíckych vodcov a aby sme či v náboženstve či v politike kráčali s vyššimi spomenutými luteránmi a pokrokármi.

Aká to opovázlivosť! Aká to drzosť! Ako to môžu luteráni od nás katolíkov žiadať? Kde je ten katolík, ktorý by sa poddal Hodžovi alebo inému massarykovcovi? To by nebol katolík, lež rozkolník.

My katolíci máme za tolko sebaopovedomia a samostatnosti, že my nie sme utisnutí na tútorstvo luteránov. Nie sme slepi. Nekulháme. Nie sme maloletí, aby nás luteráni viedli na svôrke. My sme jedni, či Slováci, či Maďari, či Nemci. Katolíci sme. Punktum Jedon tak cíti a smýšľa v náboženskom ohľade ako aj druhý. Máme jedného Ježiša Krista a spoločného Boha.

Toho sa pridržame. Pokrokári a massarysti dávno zapreli Boha a Krista, preto ich nenávidíme, preto im vyhýbame. Tí sa rovnajú luteránom. S tými nech robia politiku, nám katolíkom nech dajú pokoj. Že my katolíci jedni sme v náboženstve, svedčí o tom naša Jednota. Posiaľ má už vyše štvrt milliona údov. Je to taká organizácia, akej niet viac u nás. A rastie a mohútne ona z roka na rok, čo je dôkazom toho, že Jednota zodpovedá tomu cieľu, ktorý si vyznačila a že aj katolíctvo cíti potrebu tohoto družstva. Keby Jednota taká bola, za akú, ju luteráni a neznabožskí pokrokári v ich novinách

Betlehemská panna.

opisujú, ver že by nemala tolké tisíce slovenských členov, aké v opravde má. Veď Jednota nielen čítanie poskytuje katolíkom, lež slúži im s dobrou radou, zprostredkuje požičky, kúpy, odpredaje, assekurácie, všetko také záležitosti, ktoré týkajú sa hmotného blahobytu Slovače. Jednota pracuje teda. Čo ale robí za Slovákov tá luteránsko-pokrokárska stránka, ktorá aj nás katolíkov vabi do svojho lona? Sem s tou prácou! Nech účtujú Hodža, Dulla, Markovič a ich spoločníci, čo oni vykonali za Slovákov?

Nevidím nič z tých sľubov, s ktorými Slovákov māmili. Tie žaláre, čo oni spomínajú, nepomohly ani slovenčine, ani nášmu postaveniu.

Tomu tí páni dobre vedeli vyhnúť. Vidím a spatrujem ale to, že istým luteránským fiškálom a bankovým direktorom veľké úroky donáša tá naša slovenčina. Za to máme byť my katolíci národniami? To neurobíme!

Mnoho hovoria tí páni o svojej obetavosti a dôslednosti. Pripomínam im posledné krajinské voľby. Kolkí z tých pánov behali a lietali za Hédervárom, aby im dal poslanecký mandát? Kolkí z nich kortešovali za mungovských kandidátov?

Toto je tá chýrna dôslednosť a obetavosť! Luteránčina a nie iné. A práve preto my katolíci ohradzuje sa proti dotieravosti luteránov. My nepojdeme medzi nich! My našich biskupov tupiť nebudeme! My našu Jednotu k vôli žiadnemu luteránovi neopustíme! To je naša odpoveď na nápady Hodžovcov.

Katolík.

Boj proti zlej tlači.

(Dokončenie.)

Katolícka tlač ale je nielen obranným a záchranným prostriedkom, lež ňou dá sa aj upevniť kráľovstvo božie na zemi a rozšíriť pravda. Katolícka tlač môže cirkvi veľmi dobré služby činiť. V prvých kresťanských stotoletách bolo ohlasovanie evanjelia zvlášť obľahčené rímskymi hradskými cestami. Rímska ríša opanovala skoro celý vtedy známy svet. Všetky jej provincie boli jedna s druhou a s Rímom cestami spojené. Tými cestami šli ohlasovatelia viery do celého sveta, tak že sv. Pavel už po málo rokoch po smrti Ježišovej mohol písať vo svojom liste k Rimanom: «Ďakujem Bohu svojmu skrze Ježiša Krista k vôli vám všetkým, lebo vaša viera zvelebená býva po celom svete». (Rm. 1. 8.) Právom menuje sa tlač *hradskou myšlienok*. Tlačou môže postúpiť a naisť si cestu jak pravda, tak i lož. I veriacim má pomáhať, aby svoje náboženské vedomosti rozšírili a upevnili. Bo za ten veľmi krátky čas, ktorý je dovolený v našich školách k vyučovaniu v náboženstve, je aj najhorlivejšiemu kňazovi nemožné, aby defom všetko, čo je potrebné, povedal a dôkladne vysvetlil. V rodinách otec a matka často nedávajú si usilovnosti, aby svoje detky vyučovali v pravdách viery, a to aj pri najlepšej

vôli činiť nemôžu, bo od rána do večera pracovať musia alebo sú v službe. Tu má tlač nahradíť. Dobre sriadený časopis vskutku môže zastáť úrad pomocníka duchovného pastiera. Preto p. Remiére, ktorý mnohé roky spravoval modlitebný apoštolát, hovorieval: «Po úrade kňazskom neni dnes výbornejšieho apoštolátu, ako apoštolát pera!»

A v čom záleží boj proti zlej tlači?

Predovšetkým nesmie katolík zlú tlač nikdy podporovať alebo čítať. Istý vodca katolíkov raz vyvolal: Kto udržuje zlú tlač? Kto kupuje zlé knihy? Poctiví ľudia! Nový cirkevný príkaz ale žiada: Nebudeš čítať zlé časopisy a žiadne zlé sošity. Každý hálier, ktorý dávame na zlú tlač, je príspevok do kassy našich nepriateľov. Je síce pravda, že niektoré nekatolícke spisy svojou krásnou úpravou a bohatým obsahom prevyšujú naše katolícke spisy. Ale odkiaľ je to? Prečo nekatolícka tlač toľko nakladať môže? Lebo mnohí ju kupujú a to aj katolíci. A čím viac odberateľov má jedon časopis, tým viac dat môže na úpravu, spolupracovníkom. Ale k tomu nemáme zapomenúť: že to dobré a krásne, čo zlé časopisy hádam poskytujú, nezničuje otravu, ktorú v sebe obsahujú. A ktože cení jedovaté ovocie preto, ponač skrýva jed pod krásnou obálkou? Oproti naše katolícke spisy majú poklad, ktorý žiadne výhody nekatolíckej tlače neprevážia; bo obsahujú čisté, zdravé učenie.

Ani raz jednotlivé čísla zlých novín a časopisov nemajú katolíci kupovať. V Mníchove na katolíckom sjazde bolo uzavreno, že ani haliera sa nedá na zlé noviny. Druhý deň čítali na železničnej stanici dvaja údovia sjazdu, ktorí čakali na vlak, dvoje veľmi podozrelé noviny. Jeden ctíhodný stavec priblížil sa k nim: «Čo? vy kupujete tieto bezbožné noviny?» Zahaňbení odpovedali: «Chceme len vedieť, čo píšú nepriatelia o včerajšom katolíckom sjazde». Stavec však riekol: «Pamätajte si, moji páni, že práve tým sa udržujú mnohé noviny, že ich jednotlivé čísla sa kupujú».

Môže byť, že niektorý obchodník musí držať jedné alebo druhé zlé noviny. Ale tie musí skrýť pred svojimi domácimi a zvlášte pred deťmi. Smutné zkušnosti čítania takých novín upomínajú nás na pozornosť. V apríli roku 1903. bolo v B... dvanásťročný chlapča odsúdené na

štyri roky do žalara, pretože svojich rodičov okrádalo a potom nad ich hlavou dom zapálilo, aby sa v ňom zadusili a zomreli. Pred súdom priznal sa chlapec ku všetkému a ani najmenšiu ľútosť nad tým neukázal. Keď sudca chcel z neho vytiahnuť, ako prišiel k tomu odhodlaniu; viac ráz povedal, že často čítal za chrbtom otcovým noviny, ktoré vyprávaly také veci. Ó jak smutné ovocie čítania zlých novín! A to je len jeden príklad zo sta a tisícich.

Niektoré nekatolícke noviny a časopisy nie sú rovno nepriateľské, ale sú, ako sa hovorí, bezbarevné. O tých povedá jeden biskup vo svojom pastierskom liste: Tie noviny a časopisy alebo nemajú žiadnych zásad, čo je vôbec nemožné, a to je už v sebe nedostatok, ktorý musíme zatracovať, alebo — a to je obyčajné — že majú falošnú farbu a to, čo donášajú, je ďaleko od pravdy.

Predovšetkým ale musia katolíci svoju tlač podporovať predplácaním a príležitostne odporúčaním, alebo — keď sú schopní — spolupracovaním. Mužovia majú, keď cestujú, všade žiadať katolícke noviny a časopisy. Ženy, keď navštevujú druhých, často majú poukázať na dobré časopisy, alebo aspoň namáhanie katolíckych spisovateľov podporovať svojou modlitbou. Ved redaktori toho potrebujú, nielen aby mali požehnanie božie pri svojich prácach, lež aj aby pri ťažkostiach svojho povolania neztratili chuť a srdnatosť. Preto modlime sa a opätne prosme všemohúceho Boha, aby sa smiloval sa nad nami, broznému spustošeniu koniec urobilo a katolíckej tlačí k víťazstvu pomôcť ráčil.

Ako bojujú rozličné národy proti opilstvu?

Spoločenstvo nemôže, ba ani nesmie lahostajne chovať sa proti alkoholu, bo lekárska veda nás učí a každodenné smutné príklady nám jasno dokazujú, že lieh je opravdovým vrahom ľudí.

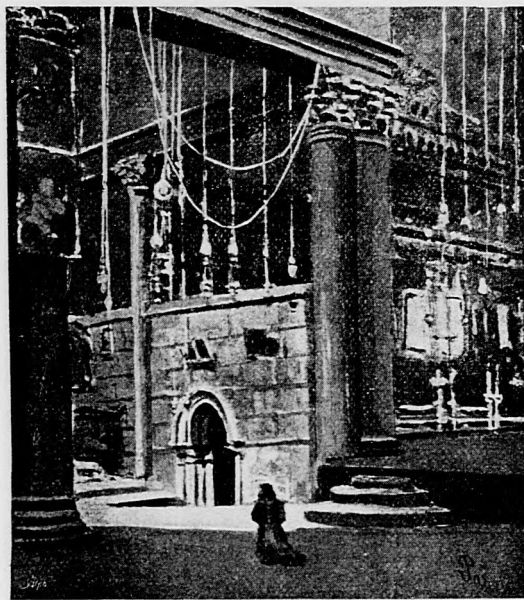
Človek sa nazdal, že dostačí hranicu určité medzi striedivosťou a nemiernosťou, to ale moc nestojí, bo tá hranica iná je pri každom človeku.

Rozličné národy už od dávna vedú boj proti pijanstvu a do života uvádzajú i také zákony,

ktorými vôbec zabránené je užívať liehové nápoje.

V niektorých štátoch amerických zákonom je zabránené dorábať a užívať liehové nápoje. V mnohých amerických štátoch zas o tom pojednávajú, či liehové nápoje dovoliť majú alebo nie.

V Anglicku podujalo sa 70.000 osôb — žien i mužských — vystríhať mládež pred nebezpečenstvom opilstva. Chodia teda do škôl, držia prednášky a zakladajú spolky, ktorých údovia zaviazujú sa nepiť nič a vystupovať proti liehovým nápojom. Spolky tie takzvané «sväzky nádeje» počítajú dnes polštvrťá milióna členov.

Miesto v Betleheme kde sa Pán Ježiš Kristus narodil, na ktorom stojí teraz skvostný kostol.

Aby ale účastníci tých spasiteľných spolkov poznali aj opravdivé príjemnosti života, rozdávať im knižky, sriaďujú zábavy, koncerty a výlety.

V Švajciarsku utvorilo sa Tovaryšstvo Nebeského Kríža. Členovia jeho v mene spasenia duše a mravnosti, žiadajú sdržovanie sa od užívania liehových nápojov. Obracajú sa hlavne k pijakom, ku ich rodinám a priateľom a z vyliečených opilstcov majú potom najhorlivejších členov. V Švajciarsku povstala i tá myšlienka, že s opilcami netreba obchádzať jako s prestupníkmi, lež ako s chorými. Antialkoholisti žiadajú, aby zákon nariadil, že každý opilec musí prísť do liečivého ústavu na čas od šesť mesiacov do dvoch rokov, prvej nemožno ani myslieť na vyliečenie. Vážnou vecou je, aby pijak, keď opustí dom zdravia, neprišiel zas medzi dávnych ka-

marátov z mokrej štvrte, lež aby našiel na mieste svojho pobytu spolok sdržanlivosti a spolu i hostinec bez alkoholových nápojov. «Nebeský Kríž» stará sa tak o jedné jako i o druhé.

V Norvégsku zákon v posledných rokoch veľmi obťažil odpredaj alkoholu. Následkom toho v celej krajine nachádza sa sotva 25 dedín s vymeraním liehových nápojov a človek môže cestovať tri-štyri dni, kým najde miesto, kde by mohol vypíť pohárik pálenky. V mestách dovoleno je predávať nápoje liehové len spolkom a i to len so zvláštnym dovolením, nad ktorým hlasuje celé obyvateľstvo mužské a ženské vyše 25 rokov. Na taký spôsob vo viacerých mestách vôbec neslobodno predávať pálenku.

U nás, kde sa doteraz ešte veľmi málo robilo v tomto ohľade, každý si má považovať za mravnú povinnosť aspoň s jednou tehličkou prispieť k tejto veľmi vážnej práci.

F. K., farár.

POLITICKE CHYRY.

Tu je zákon volebnej reformy.

Ministerpredseda Lukács a diktátor Tisza zatiaľ skrývali ich predlohu o volebnej reforme, kým im ju ukradli. Noviny budapešťských socialdemokratov 21. decembra v celej osnove uverejnili zákonnú predlohu o volebnom práve, ktorú skleпали Lukács a Tisza. Bolo to hrozné prekvapenie nielen pre Lukácsa, lež pre celú mungovskú stranu. Včul už celý svet vie, že Lukács na takú hlúposť, aká je jeho volebná reforma, chcel si vyprostredkovať predbežnú sankciu jeho veličenstva kráľa, aby ju potom s pomocou policajtov, hneď v prvom, druhom a tretom čítaní prehnal v mungovskom parlamente. Lukács celkom zronený uznal, že mu jeho predlohu ukradli. Preto ale najmenej on sa môže ponosovať, bo jeho predloha je tiež ukradená zo všetkých zákonníkov, kde panuje parlamentarizmus. Celá Lukáčsová predloha ostatne je taká gebuzina, v ktorej sa nikto nevyzná a z ktorej len to vysvitá, že volebné

právo budú mať: všetci štátni zamestnanci a úradníci bez toho, že by na jeden rok na jednom mieste museli bývať. Terajší štátni úradníci a keď verejná správa soštátnená bude, vôbec všetci úradní, železničiar, poštári atď. majú mať volebné právo. Dostať ho môžu aj tí, čo platia najmenej štyridsať korún štátnej dane a majú tridsať rokov. Tí, čo nechodili do školy, nevedia čítať a písať, tiež majú dostať volebné právo, jestli majú tridsať rokov, platia aspoň 40 korún rovnej štátnej dane a v majetku majú aspoň 16 holdov zeme. Podmienok k dostaniu volebného práva Lukács-Tisza ustálili tolko, že sa v nich nevyzná, keby kto nie dvanásť, lež štyriadvadsať škôl vychodil. Priemyselník ku príkladu keď sa bude hlásiť o volebné právo, musí dokázať: 1. že je občanom uhorského štátu; 2. že cez jeden rok býva na jednom mieste; 3. že zaplnil tridsiaty rok života; 4. že odbavil šesť elementárnych škôl. Doterajší voličia majú podržať ich volebné právo... pravda len vtedy, keď sa dobre držia a hlasujú na vládneho kandidáta. Tisíce malých hospodárov statisíce poľnohospodárskeho a priemyselného robotníctva i naďalej pozbavené majú byť každého práva. Toto menujú slobodným volebným právom Lukács, Tisza a mungovci. Už i pre toto nové shabanie svätých práv ľudu zralí sú do blázinca.

Víťazstvo kresťanskej ľudovej strany v Zlatých Moravciach.

Hrozné fiasko mungov!

Náhradná voľba krajinského vyslanca v Zlatých Moravciach prevedená bola 18. decembra. Liberáli pod maškrou mungov dľa starého zvyku napájali ľud smradlavou fludrovicou a kyslým drapákom, krmili ho virštlami a gulašmi koňských zdochlín, kupovali voličov ako baranov, lež všetko bolo darmo. Ľud zlatomoravského okresu ukázal, že sa mu hnusí mungovská konina a väčšinou 309 hlasov ku víťazstvu dopomohol kresťanskej ľudovej strane. Ján **Bartos** tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty dostal 1657 pevných hlasov. Ak veľké je toto víťazstvo pre kresťanskú ľudovú stranu. natoľko hrozné fiasko je to pre všetkých mungov. Nech žijú všetci zmužili, seba povedomí ľudácki voličia okresu zlatomoravského.

Sláva Pánu Bohu!

Odročenie mungovského parlamentu.

Tiszov kupaktanáč v krajinskom parlamente porady svoje odročil asl do 20. jannára r. 1913
Vo formálnom zasadnutí 23. decembra vydržia-

vanom podpredseda Pavel Beöthy predostrel mandát novovyvoleného vyslanca zlatomeravského Jána **Bartoša**.

Zadovažujte predpiatiteľov pre «Kreštana!»

B E S E D N I C A.

Novoročný vzdych.

Začíname zase znovu
S novým rokom prácu novú.
Kto nám dodá ku nej sily?
Kto by — len Ty, Bože milý!

Kto dá ku nej, čo nám treba?
Kto by — len Ty, Otče z neba!
Preto k Tebe nad oblaky
Upierame svoje zraky!

Novoročná historka.

Neskoro, keď už raňajšia zornička vysoko sa ligovala, Štefan Ryba prišiel domov jako môže domov prísť len slamený muž-vdovec. Ináč usilovný a poriadny bol Ryba v jeho šlosiarskom remesle. Ale keď včera bol Sylvestrový večierok. V údoch zdravý človek nemohol sa len tak prehegať zo starého do nového roku a zvlášte keď žena neni doma, keď ona tak zariadi veci, že odíde na pár dní rodinu na vidiek navštíviť. Ryba s čistým svedomím, ani za mak ho to neženirovalo, podlamujúcimi sa nohami, s rozjatrenou hlavou išiel domov. Čoskoro sa uložil do postele a slúžke Mariši vydal rozkaz, pod ztratom služby, aby nerobila hrmot, aby ho nechala spať.

Tak o jednu hodinu neskoršie ozval sa zvonček. Jednomu, vo vetkých hábách oblečenému mladému človekovi otvorila Mariena dvere, ktorý veselo sa spytoval, či je pán Ryba doma.

— Áno, spí, ale ho teraz neslobodno zobudíť.

— Nerobí nič. Zobuďte ho a dajte mu túto návštevenku, uvidíte, že ako sa zaraduje, keď zvie, kto som aj. Na seba beriem zodpovednosť.

Marka vzala návštevenku. Prešlo asi päť minút, kým zobudila pána Rybu.

— Jeden pán čaká pána veľkomožného, tu je jeho návštevenka. Hovorí, že sa mu pán veľkomožný bude radowať.

Ryba pozrel návštevenku: Martin Kanavas. Aj pismo bolo na nej: «Servus Starý! Šťastný nový rok a keď chceš mať kabát, daj si spraviť lacnejší, pre ten je nie škoda, keď ti skape».

— Martin Kanavas? Kikdy som nepočul toto meno a takúto podlosť mi písať!

V hneve svietnik hodil o zem, obrátil sa na druhý bok a spal ďalej.

Marka rozčulená vychádzala z izby, nevedela vec pochopiť. V prednej izbe už nebolo nikoho, ale Bože môj! Drahý prémovaný kabát už nebol tam, skapal z klína. A kto vie, kde chodí zlodej od toho času?

Dlhý čas sa radila so sebou Marka, keď zas dostala smelosť, že zobudí svojho pána,

Ryba kľial. Niet tolko zveriny vo zverinci, ale týmto som nepovedal mnoho, koľko mien dostala vtedy Marka od svojho pána, ale preto vyskočil z postele a utekal na políciu.

— Kde je tá návštevenka? — spytoval sa policajný úradník.

Úradník pozrel na návštevenku, potom s veselou tvárou, jako keby mu niečo obzvláštneho bojo prišlo na rozum a povedal:

— Váš Kanavás nie prvý kabát ukradol takto. Na návštevenke je odtisk tučného prsta, ale aj slúžka chytila vizitkartu, keď vám ju doniesla. Treba to rozlústiť, že či je to odtisk prstov slúžky a či zlodeja. Keď je zlodejov, tak dostanete zadosťučinenie, že zlodeja čo chvíľa máme.

Marka sa zadivila na tom, že ozaj čo chcú s ňou títo páni, keď brali odtisk s jej prsta, ale nehovorila nič. Čo má hovoriť dedinské dievča?

Vysvitlo, že nie jej prsty byly na návštevenke, lež zlodejove. O štvrt hodinu úradník mal už aj meno zlodeja. Móric Lang, jeden dobre známy zlodej. Ešte aj podobizňu ukázali Rybovi a Marke.

— To je on, ten chodil predpoludním u nás — dosvedčoval Marka.

— To je on — zvolal zadivený Ryba, ale ďalej nehovoril.

— Ako, vy ho poznáte? — spytoval sa policajný úradník.

— Teraz ho už poznám — hovoril zajakave šlosiarsky majster. — Ráčte dovoliť, tejto noci som sa trochu podnapil. Boh vie, kde všade som pochodil. Tento človek sa ku mne pripojil, povedal mi, že je on hlavnomestský staviteľ, aj sme si potykali, musel mi sľúbif, že ma navštívi.

— Nuž teda slovo zadržal — hovoril úradník so smiechom — ale počkajme, či ste si prezrel peňažnú tobolku? Neverím, že by Móric zabudol na šťastný okamih a žeby vám bol nechal všetky peniaze. Istotne vás obkradol.

Šlosiar prestrašený začal hľadať. Naostatok akosi vyhladal svoju peňažnú tobolku, Jeden desaťkorunnik bol v nej a jedna cedulka: «Dakujem ti pajtáš, že si mi pomohol v nedostatku. Pá!»

— Predsa bolo asi dvesto korún u mňa — riekol zarazený Ryba.

Práve v ten čas sa ohlásil telefon. Úradník počúval.

— Móricko sa zabáva, má peniaze! Čo máme s ním robiť?

— Čo máte s ním robiť? Ako sa to môže jeden detektív spytovať... Naskutku ho dovedte sem, práve ho tu potrebujeme až veľmi.

O pol hodiny jedného podnapitého mladého človeka tiskli pred sebou detektívi.

Mladý človek bol dobrej nálady. Len vtedy sraštil tvár, keď šlosiarskeho majstra mal pred sebou, ale potom zas víno ohlásilo z neho:

— Servus pajtáš, aj ty si tu? Dovedli ňa alebo si sám od seba prišiel?

— Kde je môj zimný kabát? A aj moje peniaze? spytoval sa Ryba.

— Zimný kabát je v mojom vaku pajtáš. Na Ale tvojich peňazí už nemám.

A podával mu jednu cedulku, záložný listok mu tiskol do ruky.

Kanavasa, vlastne už teraz Mórica Langa pravda zatkli. Keď ho viedli, ešte preriekol k šlosiarovi:

— Však som zadržal slovo. Navštívil som ňa a navštívim ňa aj storaz, keď ti bude ženička doma a preto, že si sa nedržal gavaliersky voči tvojmu kamarátovi, nuž poviem tvojej ženičke, že ako sme strávili minulú noc. Zvedavý som, čo povie pani veľkomožná na to!

Zlodej sa pučil od smiechu, šlosiarsky majster sa ale veľmi zle cítil.

— No, nebojte sa pán majster — tešil ho úradník. Prejdú dva-tri roky, pokým vás tento dobrý vták zase bude môcť navštíviť.

Z CUDZOZEMSKA.

Zabezpečenie svetového pokoja. Porady veľvyslancov v Londýne vydržiavané zakľúčené boli s výhľadom na úplné zabezpečenie svetového pokoja, ktorý na žiadosť pád nemôže byť rušený tým, keby balkánski spojenci proti Turkovi pokračovali vo vojne. Veľvyslancovia európskych veľmocí úplne rozriešili aj otázky týkajúce sa Uhorsko-Rakúska a Srbska. Albánia dostane samosprávu a Srbsku zabezpečená je obchodná cesta ku Adriatickému moru.

Srbsko zadosťučinenie dá Uhorsko-Rakúsku. Pašič, srbský ministerpredseda, 21. decembra navštívil uhorsko-rakúskeho vyslanca v Belehrade a v mene vlády osvedčil sa, že v záležitosti prizrenského uhorsko-rakúskeho konsula Prohásku Srbsko úplne zadosťučinenie dá Uhorsko-Rakúsku a ako so susednou monarchiou žiť chce v pokojných pomeroch.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

CHYRNIK.

Všetkým cteným dopisovateľom, predplatiteľom a predplatiteľkám «Kresťana» prajeme s týmto šťastlivý nový rok.

Stokrátisíc korún na kostol, ktorý postavený má byť na pamiatku v Pánu zosnulého grófa Ferdinanda Zichyho, veľkodušne daroval Najdôstojnejší pán knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Csernoch.

Venec jeho veličenstva kráľa. Z Mnichova oznamujú, že tamojšie rakúsko-uhorské vyslanectvo vo stredu 18. decembra dostalo utešený venec, ktorý jeho veličenstvo kráľ poslal na rakev svojho minule zosnulého priateľa bavorského panujúceho kniežata Luitpolda. Venec je poldruha metra široký a asi polpiata metra dlhý, na čierno-žltej hodvábanej stužke je zlatom vyšitý nápis: «Frac Jozef». Venec položil na rakev dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v najnovšom obežníku cirkevnom vyzýva duchovných svojho biskupstva, aby upozornili veriacich, že ich vklady v sporiteľniach a bankách aj v terajších búrlivých časoch sú tak isté ako inokedy. Na katolícku školu v obci Felsőbarkócz osvietený pán biskup obetoval 200 korún a na kostol obce Nagyszilva dal 100 korún. — Najdôstojnejší pán knieža-primas Uhorska, skut. vn. tajný radca dr. Ján Csernoch za pozdravenie, ktoré z príležitosti jeho vymenovania vyslovila mu tunajšia Katolícka ľudová Jednota, tieto dni poďakoval sa vrelým prípisom. Spolok tunajších katolíckych tovarýšov 15. decembra vydržiaval sociálny večierok, z ktorej príležitosti o nálezlivých nemocniach prednášku tam držal mestský lekár dr. Dezider Balázs. Ku tunajšej katolíckej kráľovskej praeparandii, za profesora muziky, minister výučby vymenoval Karola Vajdits, kňaza biskupstva päťkostolského. — M. Berchmann Jäger predstavená kláštora Uršulínok 16. dec. odbavovala meniny, z ktorej príležitosti žiačky poctily ju pekným predstavením. — Na domoveň sv. Jozefa obetovali: Eduard Medveczky, veľpraepošt-kanonik 10 kor., Ján Kurimsky radca biskupskej sv. stolice a farár zo Szinye 5 kor., istý bezmenný 4 kor. a pani Jozefa Nemess jednu peknú hračku. Osvietený pán biskup najnovšie vymenoval: Jána Román za organistu do Hernádesány a Franca Rosenbach za organistu-učiteľa do obce Imregh. — *Sátoraljaujhely:* Tunajší kresťansko-sociálny spolok 15. decembra vydržiaval shromaždenie, v ktorom prednášky držali: dr. Julius Baranszky, pravitár budapešťanský a okresný tajomník Alexander Ka-

tona. — *Mezőzombor*: Missionári košického biskupstva cez osem dní vydržovali tu sv. missie, na ktorých súčasťnilo sa a ku sv. sviatostiam z celého okolia pristúpilo mnoho národa.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky?

Nebohý Jákó Imets, bývalý kanonik dulaféhérvársky na všeliaké dobročinné ciele poručil 76.000 korún. — Jágerská kapitula obci Tiszapolgár prepustila 300 jutáreme na pestovanie vrbových prútov a tri jutrá na vystavenie dielne na pletenie košíkov. — Velkováradinský biskup gróf Mikuláš Széchenyi na podporu katolíckej tlače dal 500 korún. — Najdôstojnejší knieža-primas Dhorska jeho excellencia dr. Ján Csernoch, jeho eminenca kardinál Hornig jágerský pán arcibiskup Szmrecsányi a osvietení páni biskupi: Batthyány, Balás, Boromisza, Glattfelder, Párvy, Várady, Zichy a opát Békefi karajinskému spolku katetov a profesorov náboženstva darovali po 200 koruách.

Chýry zo Sáriša. *Prešov*: Tunajší nadžupan zarovnak podžupan sárišskej stol. Jozef Tahy naložili vrchnostiam, aby obecnstvo napomenuli, že sa nemá čoho obávať o svoje vklady v sporiteľniach a bankách, neverilo nesvedomitým podvodcom a nevyberaio ich, bo tie vklady zabezpečené a isté sú tam i včas vojny ako inokedy. Dľa najnovšieho nariadenia, naložené má byť daktorým sudcom, aby navštívivali obce, vypočúvali národ a predchádzajúce menšie záležitosti vybavili hneď na mieste. Dľa vynímateľného zákona, ktorý ľahkomyselne prijali mugovci, včas vojny ku vojsku povolaný môže byť každý mužský do 50 roku. Následkom toho do 50 roku žiadon mužský nesmie odcestovať do zahraničia, tým menej do Ameriky. Minister orby vydal prísne nariadenie poľahke vykoreennia kukučiny. Nariadil ďalej minister orby, aby ovocné stromky za lacnú, malichernú cenu, jednotlivým obciam rozdávané boly nie na jar, lež už v jaseňi. Osvietený pán biskup investúru udelil nasledujúcim duchovným: Ludvikovi Hedry, administrátorovi z Töltszék, Gustávovi Richter administrátorovi z Palonca a Štefanovi Lipták administrátorovi z Palocsa. Títo duchovní teda najbližšie už uvedení budú do farského úradu. *Héthárs*: Alexander Dessewffy tunajší rodák, bývalý kaplán fokajský 1. ročný kňaz odobral sa večnosťou po dlhej nemoci. Za prítomnosti veľa duchovných pochoval ho tunajší praepošt-farár Melchior Brühl. *Szemelnye*: Osvietený pán biskup ku tunajšej škole za učiteľku vymenoval Olgu Drács.

Chýry zo Spiša. Na Branisku budúceho leta majú stavať útulňu. Na tento cieľ zariadili sbierku po krajine, doteraz sossbieralo sa 3529 korún. — Kráľovský fiškalát podal žalobu proti 51-ym účastníkom spálenia mrtvoly v Nižných Lapsoch. — V Novej Vsi na sanatórium arcikniežata Jozefa pre chorých na pľúca v deň všetkých svätých sossbierali 274 korún. Žiačky novoveskej r. k. občianskej školy 8. dec. zariadily veľmi vydatené predstavenie. — V Popráde pre osýpky zavreli všetky školy. — Präliminár mesta Lubilce na rok 1913. je nasledujúci: príjmov má byť 134.110 kor., z lesa

78.400 kor. a výdavkov 133.699 kor., zvyšok obnášal by teda 78.811 kor. — V Križovej Vsi 8. dec. zhorela jedna stodola. — V Klukňave 12. dec. 12-ročný Ján Bátor spadol do mlyna, kde ho kolesá natoľko rozgnievily, že zomrel. — V Smižanoch 11. dec. tiročná dievčinka Maria Bercházi strhla na seba sviečku, od ktorej chytily sa jej šatočky a popálila sa natoľko, že o niekoľko hodín medzi strašnými bolesťami zomrela. Rodičia pozor na deti! — V novoveskom katolíckom kruhu Alexander Mercz držal prednášku, v ktorej zaoberal sa s tou praktickou myšlienkou, že by Budapešť do najkratšieho spojenia (len 450 kilometrov) tak prišiel s Krakovom a následkom toho so svetovou sieťou ruskej železnice, keby vystavená bola železnica z Gemerska do Novej Vsi a z Kézmarku do Nového Tarhu cez ždjarskú dolinu. — V Magure 15. dec. v noci bolo päť stupňov tepla.

Arcibiskup ako predseda republiky. V americkej republike San Domingo za predsedu vyvolili san domingského arcibiskupa. Nový predseda volá sa Adolf Noel, narodil sa v San Domingo a teraz má 50 rokov. Za arcibiskupa vymenoval ho pápež Pius X. r. 1906. Arcibiskup bol nielen v svojom rodisku lež v celej republike mimoriadne obľúbený a San Domingčania radujú sa veľmi, že sa im podarilo dostať ho za predsedu. V dejepise novších časov je to celkom osamelý pád, že jeden arcibiskuo zastupuje hodnosť hlavy štátu.

Sožrali ho potkani. Hátkutský gazda Ondrej Lieb spával v stajni. Jedného minulého rána prebudil sa medzi hroznými bolesťami a lekár ustálil, že ho pohryzli potkani. Nešťastník následkom otrávenia krvi o niekoľko dní zomrel.

Budapešťianska universita na lekárskej fakulte v druhej polovici minulého školského roku mala 840 katolíckych a 1097 židovských posluchačov. A mnohí katolíci ešte vždy spia!

Na lietacom stroji cez Stredozemné more. Senšachný chýr doniesol telegraf z Talianska: Francúzsky vetroplavec Garros preletel stredozemné more. Garros povzniesol sa do povetria v Tunisi na pobreží Afriky a sletel v Marzale na Sicílii, Cesta činí všetko spolu 220 kilometrov, ale more je tam stále búrlivé, tak že zdar Garrosa je prvotriedny.

Aj Balí sa ponosuje. Štátny kat Bali minulý týždeň prišiel do snemu a vyhľadal Imricha Sztankovánzskeho, vyslanca kölesdského okresu, v ktorom býva. Predostrel dáku prosbu vyslancovi, ktorý mu podal ruku a predstavil ho i vyslancovi Tomašovi Kállaymu.

— Ako sa mávate? — spýtal sa ho vyslanec Kállay.

— Ďakujem za opýťanie, dobre, ale nemám roboty. Rád by som zajšť trochu medzi Srbov — znela žartovná odpoveď katova.

Vražda. Z baňskej Bystrice sdeľujú: Dávna známa nádennička Georga Zatureckého pred dvoma týždňami vydala sa za nádenníka Ondreja Mráza. Zaturecký sa preto nahneval na Mráza, na ktorého sa nazlostil i ná-

denník Georg Sur, hlavne preto, lebo mu Mráz na svatbe o hlavu hodil flašu páleného. Šuhaji v nedelu dali si doniesť slopanice na byt Šurovej matky a pozvali aj Ondreja Mráza. Večer tak asi o 8. hodine Mráz vyšiel na dvor a vyvolal i Zatureckého. O niekoľko minút bolo počuť na dvore krik a keď Sur vybehol z izby, videl, že Mráz hrdúsi na zemi ležiaceho Zatureckého. Bežal ta a tak sa stalo, že niektorý z nich preklal Mráza. Keď videli, že Mráz zomrel, obidvaja ušli. Policajti ich ale čoskoro chytili.

Zpätuviedenie trestu palicovania. V Anglicku nedávno zpätuviedli trest palicovania a teraz z Londýna píšú, že toto má neočakávané následky. Anglické časopisy oznamujú, že minulé dni vyše tisíc ľudí pochybnej existencie odišlo z anglického hlavného mesta do — Paríža. V Paríži sa týmto príselcom netešia a časopisy sa už pýtajú polície, čo hodlá urobiť proti návalu ľudí podozrivej minulosti.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28,* kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Proti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápeno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov a záleží zvlášte v prospešnom zostavení praeparátu ktorý nielen slajm rozpúšťa, kašiel tiší, chuť k jedeniu zvyšuje, lež následkom jeho zostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápených solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krve. Herbabnyho železno-vápený sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorábateľ: Dr. Hellmann lekárne «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navrátia sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť, nech pošle list na redakciu «Kresťana».

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XIX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

HOSPODÁRSTVO.

Krmenie ošípaných.

Obyčajné krmivo pre ošípané, vynímajúc bukvu a žalud, sú: zemiaky, výpalky, otruby a zrno, hlavne kukurica. Zo zemiakov a výpalkov môže sice ošípaná i mäsa i tuku nabrat. Ale mäso stane sa riedkym a slanina pri trochu teplej povetrnosti veľmi zteká. Pevnejšia slanina býva zo žiru, najpevnějšía z kukurice.

Hlavné pravidlá pri kŕmení v chlieve sú: držať sa veľmi prísne istej hodiny k dávaniu krmu, potom ale nedávajme ošípanej viac, než čo na raz úplne zožrať môže. Ak by niečo žrádla ostalo, treba válov, prvej než by sme hovädu nové žrádlo dali, náležite očistiť a vymyť; len tak ostanú ošípané pri trvanlivej chuti k žrádlu.

Zpočiatku kŕmenia dáva sa ošípaným žrádlo trikrát; čím viac ale tučnejú, tým častejšie treba im dať žrať, ale pravda v menších dávkach, aby válov celkom vyprázdnil. Hlavná vec ale dobrého zdraru je malý, teplý a tmavý chliev, aby sa ošípaná veľmi pohybovať nemohla, teplotu ale napomôžeme hojným stelivom. Keď tieto jednoduché pravidlá zachováme, nuž s menšími zásobami krmu, lepšie vykrmíme ako iní, ktorí len tak do sveta svoje krmivo rozhadzujú.

DOPISY.

Ze Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Čtený pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresťane».

Kňazi starovessko dekanátskeho okresu na svojom poslednom zasadnutí v Relove vydržiavanom pretriasali i vážnu otázku smutného polozenia kresťanov ohľadom kupectva a ustanovili, že staraf sa budú, aby čím viac gazdovských chlapcov šlo na kupectvo, vyvolili spolu i dvoch okresných kňazov, ktorí túto vec spravovať majú so stálou pozornosťou v celej Magure. To je veru veľmi dobrá, múdra a časová myšlienka. Darmo bedákame, že kupectvo prešlo celkom do židovských rúk, keď sa nestaráme o dostatočný kresťanský kupecký podrost. Inej pomoci niet, aby takrečeno celkom sožidovčené kupectvo stalo sa našské, to jest kresťanské, ako staraf sa o kresťanských kupcov. Kresťanskí rodičia nerozmýšľajte moc, lež dajte vašich synov za kupcov. Keď je vstave v každej obci po pánsky vyžít žid, bez toho, že by mal dáke vysoké školy, prečo by nemohol obstať poriadne i kresťan. A potom porladny a obratný kupec

má o mnoho výnosnejšie, vážnejšie a neodvislejšie postavenie ako ne jeden úradník.

Kresťanské peniaze dostať sa majú do kresťanských rúk a nie do nepriateľských. Žalujeme sa na židov a sami im oddáme zbraň, aby nás mali s čím biť, sami zapriahneme sa do ich jarma.

Bratia, kedy precitneme už raz! Hodina je už tu, aby sme povstali zo sna a sriadili sa na všetky strany! Hor' sa teda! Nemajme prv pokoja, kým nás nebudú vŕtať po sklepech statočné tváre a úprimné hlasy kresťanské.

Kresťanský bojovník.

Od Podolinca (Spis.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím ráčte popriať miesta týmto mojim pár riadkom v našom milom «Kresťane».

Obce Toporec, Hollólmnica, Jurske, Hodemark, Majerka, Richvald, Haligovec, Veľký Lipník, Sublehnica a Ómajor ministerstvu obchodu podaly prosbu, aby zariadená bola stanica úplného obchodu na takzvanom Toporčiku medzi Bušovcami a Podolincom. Minister v tieto dni dal tú odpoveď, že žiadosť táto nemôže byť vyplnená, bo že žiadaná stanica nie je potrebou všeobecnou a že by v žiadnom pomere neboly malé príjmy tejto stanice s veľkými útratami: vystavenie stanice by stálo vraj do 100.000 korún a osobníctvo ročne do 3500 korún.

Škoda; výšspomenutým obcám by predsa len dobrá bola bývala tá stanica!

Občan.

Spisská Kapitula (Szepeshely).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor.

Prosím uctive o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Tých 2000 korú, ktoré nás osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy daroval pomocnému spolku kapi-tulskej r. kat. učiteľskej pripravovne, rozdelilo sa medzi nasledujúcimi žiakmi a dostali: Štvrtroční: Emil Grilus 90 korún, Karol Huňady 100, Jozef Juriš 90, Alojz Kapitán 100, Anton Kolodzej 120, Stefan Krajger 80, Karol Kumor 20, Adrian Peták 100, Ján Pitoňák 100, Stanislav Tarčák 80; tretoroční: Rudolf Gyulai 130, Jozef Jaloveczky 100, Jozef Justh 130, Ján Petrovčik 100, Eduard Remišovský 90; druhoroční: Julius Huska 60, Jozef Vaxmonsky 40; prvoroční: Albin Bohucky 80, Franc Laufik 80, Ján Kois 80 a Julius Schwarz-kopf 100 korún.

10 korún úrokov Vilčekovej základiny dostal štvrtoročný Karol Kumor.

Z pomocnej základiny rozdelilo sa 500 korún medzi nasledujúcimi druhoročnými žiakmi a dostali: Pavel Čóthy 60 korún. Koloman Dzimkó 60. Štefan Groma 60,

Julius Huska 20, Jozef Imrišek 60, Michal Kolárik 60, Pavel Martinkó 60, Jozef Pitoňák 60, Jozef Vaxmonsky 60 korún.

Úplné zaopatrenie dostanú: tretoročný Ludvik Fábian u praepošt-kanonika Neita Hillaya a štvrtoročný Anton Heincz u milosrdných.

Od 1. septembra r. 1911. do 31. augusta r. 1912. pre pomocný spolok okrem biskupského daru milodary poslali nasledujúci: Ústredné kňazstvo 93 korún, spišsko-podhradský advokát Alexander Holénia 5.—, levočský lekár dr. Béla Bojársky 10.—, levočský dekanát 46.—, nedecký dekanát 1002, trstenský dekanát 2420, oravsko-podzámsky dekanát 1140, nížnokubinsky dekanát 14—, strednoliptovský dekanát 5— a nížnoliptovský dekanát 1020.

Horlíteľ katolíckej výučby.

Rozmary a Zarty.

Obrázok z veľkomestského života.

- Chvála Bohu, že je už raz koniec tým fašiangom. Ledva som ovládal tých mnoho zábav.
- Vari ste mnoho chodil po báloch?
- Horkýže!
- Nuž?
- Som úradníkom v záložni.

*

Strieborná svatba.

- Pekné je to, keď človek dožije takúto striebornú svatbu!
- Pekné, pekné! Ale — kým ju dožije!

*

Zvedavosť.

- Mamička moja, či sa otecko tešil prekvapeniu? pýta sa Lacko.
- Akému prekvapeniu?
- Tak som počul, že si ho vraj v kréme prekvapila.

*

V jatke.

- Počula som, pán mäsiar, je to veru veľká ľahkomyselnosť od vás.
- Čo?
- Že tú drahú hovädzINU držíte v ľadovej skryni a nie vo vertheimke.

*

Prisvedčil jej.

Jedna hnevľivá manželka, keď si jej muž vybral látku na šaty takej farvy, jakú ona neľúbila, zavdala sa mu nasledujúcim úsudkom:

- Ty volíš si vždy to najhoršie!
- Pravdu máš — odpovedal on — a začal som s tebou.

Istá kuchárka.

— Či vie tvoja žena variť?

— Vie, ako vie, ale ja to nijako neviem zjesť, čo uvari!

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kreštana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kreštana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomíname, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok ... 4 koruny,

na pol roka ... 2 koruny,

na štvrt roka ... 1 koruna.

Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kreštana.

Odkazy redakcie.

S. K. K. Daj Boh požehnanie v novom roku. Príde najbližšie.

J. J. L. Pekne ďakujeme. Uprimné blahoželania.

J. S. P. Posilňuj Vás Boh a udeľ Vám požehnanie i v nastávajúcom roku.

Tekovskí dopisovatelia: Znamenite ste sa držali. Živ vás Boh!

Novota!

Len K 7.20.

Kuzedelná flauta!

No. 3265 s mäkkým zvučným, kuzedelným hlasom, ako z ľúbezneho sna, so sprievodom bassu bez predbežnej znalosti nôt, dľa nôtových listov hneď k upotrebeniu. Komplet s podrobným opisom a 4 listami nôt K 7-20. Žiadne riziko zámena, ovolená alebo navráť peňazí s poštovou dobierkou zasiela cis. a kráľ. dvorný zasielca.

Hanns Konrad

vývozný dom
Brüx, číslo 3349.
(Čechy).Hlavný cenník so
400 vyobrazeniami
na žiadosť každému
zdarma a franko.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 23. decembra

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor.	23:10—23:75
» stolnobelohradská, nová	«	«	«	«	22:95—23:55
» peštianska, nová	---	---	---	«	23:00—23:65
« banátska, nová	---	---	---	«	23:45—24:25
Raž prvotriedna	---	---	---	«	21:25—21:45
« druhotriedna	---	---	---	«	21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	«	20:40—21:00
Ovos prvotriedny	---	---	---	«	23:00—23:80
« druhotriedny	---	---	---	«	22:00—22:50
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	200:00—210:00			
« lucerna	«	110:00—136:00			
Otruby drobné	---	---	---	kor.	12:00—12:26
« hrubé	---	---	---	«	12:00—12:20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20

č.	7	7½	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	---	---	---	---	kor.	40:00—63:00
Hrach lúpaný	---	---	---	---	«	30:00—32:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	30:00—32:00
Rasca (kmin)	---	---	---	---	«	81:00—81:00
Mak	---	---	---	---	«	135:00—136:00
Kukurica	---	---	---	---	«	18:30—18:60
Konopné sáme	---	---	---	---	«	29:50—31:00
Proso	---	---	---	---	«	---
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	25:00—26:00
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	22:00—23:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	5:50—6:00
«	«	ružové	---	---	«	6:80—8:00
«	«	žlté	---	---	«	8:00—11:10

Za 100 kilogrammov.

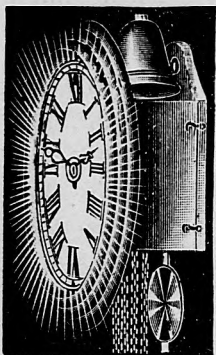
Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	---	kor.	176:00—177:00
Slanina mestská 4-kusová	---	---	---	«	147:00—148:00
«	«	3-kusová	---	«	155:00—156:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	---	---	---	kor.	41:00—41:00
«	«	White-Star (***)	---	«	36:00—36:00
Cukor v klobúkoch	---	---	---	«	84:00—84:50
«	«	kockový	---	«	88:50—89:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	---	---	---	«	64:50—65:00

Budíček s hlasom vež. zvona.

No. 4434. I-a kvality, so strojom 30 hodinovej chodby, bijúcim celé a polhodiny, s veľmi hlasným zvonom, v hladko polirovanom ráme 10 cm. veľkosti, s číselníkom pod sklom, s tromi zlatobronzovanými pondusami, s triročnou zárukou na písme len **7 kor. 80 hal.**

No. 4434^{1/2}. S ožiareným číselníkom v noci K 8-40.

Najlacnejšie okrúhle hodiny do kuchyne, bez budička, s 30 hodinovým strunovým strojom, priemeru 16 cm. K 3-20.

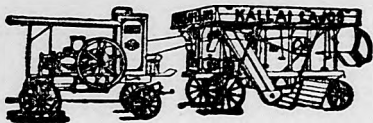
Riziko vytvorené! — Zámena povolená alebo návrat peňazi.

S poštovou dobierkou zasiela prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD,

c. a k. dvorný zásielca **Brüx**, číslo 3340. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zasiela sa zdarma a franko.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motormlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známym najlepším a najjednoduchším, pôvodným Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Bezpečne holi sa každý

s mojím najlacnejším strojom k holeniu No. 8778. Najnovší bezpečný stroj k holeniu fajnovo niklovaný s dvojnásobným nožom, odporúča sa zolašte pre nebezpečných, bo každé poranenie je vytvorené, holi práve tak chytro ako britva K 2.20. No. 8710. Najlacnejší niklovaný stroj k holeniu, s dobrým dvoj-

rezným nožom K 2.20. No. 8710^{1/2}. Tenistý stroj s 3 dvojnásobnými nožmi K 2.80. Dvojrezové rezervy nože kus po 25 h., tučat K 2.50. Žiadne riziko. — Zámena povolená alebo návrat peňazi. S poštovou do erkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi, ez prostredne súkromníkom zasiela všestranne známý svetochýrny obvod

HANNS KONRAD c. a k. dvorný zásielca **Brüx**, číslo 3355. (Čechy.)
Obrázkový cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posiela sa každému zdarma a franko.

K povšimnutiu.

Kto na území šarišskej stolice rýchle privlastní si chce reč maďarskú, nech na niže podpísaného poštovou poukážkou pošle jednu orunu a dostane knižku 237 strán silnú. — Polovica každej strany má osnovu maďarskú a na druhej polovici teje verný preklad v šarišskom nárečí. Poštu platí vydavateľ a knižku rozposiela: Šándor Jenkovszky, učiteľ, o. p. Pálóc, unghská stolica.

KOBERCE

s vytkanými na oboch stranách rovnakými obrazmi: pes, lev, tyger, jeleň, kôň, liška, krava atď.

60 cm. šír. 120 cm. dlhý za K 2.—
75 " " 150 " " " " " 2-90
85 " " 175 " " " " " 3-90
100 " " 200 " " " " " 4-90

do dá Vám:

JÁN OPOČENSKÝ
vo
Staré Pace
(Čechy).

Veľký obrázkový cenník na žiadosť ochotne posiela sa zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Laoné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako sňah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové postele

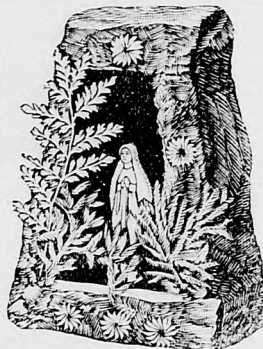
z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Výřez s postovou dobierkou od 12 K počnú franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Novota!

Novota!

Lourdes-ská jaskyňa.

No. 1092 z dreva s oblakom hrubej jasnej kory, s ozdobou haluzia a kvetin vnútorné steny posypané pekným lesklavým prachom s postavou Panny Maria lourdes-skej z parcellanu v najkrajš vyhotovení kus po kor. 3-25, Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi cis. a kráľ. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

Brüx, č. 3359. (Čechy.)

Poštovou dopisničkou žiadať si treba obrázkový hlavný cenník so 400 vyobrazeniami, ktorý každému posiela sa zdarma a franko.

Hodiny

každého druhu, najpresnejšie regulované, s písobnou zárukou 3 rokov, za najlacnejšie ceny rozposiela prvá hodinová dielňa

Hanns Konrad, c. a k. dvorný zásielca **Brüx**, číslo 3361 (Čechy).

Niklové hodinky ... K 4-20
Lepšie nikel. hodinky " 5-
Strieborné " " 8-40
Niklový budíček ... " 2-90
Hodiny s kukučkou " 8-50
Kuchynské hodiny ... " 3-20
Pendlové hodiny ... " 8-50
Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť zdarma a franko.

Zbraň každého druhu

Jednej cievy Lankaster zbraň od 20 kor. Duplovanaj cievy Lankaster zbraň od 30 kor. Hammerles zbraň od 70 kor. Flobert od 8 kor. Revolver od 5 kor. Pištoľa od 1 kor. Opravy lacno.

Obrázkový cenník zdarma

F. Dusek dielňa zbrane

Opočné číslo 2073.

na štátnej železnici (Čechy.)

Prezrite si

v čas potreby hodín, tovaru zo zlata, striebra, ocele, kože, v domácnosti potrebných článkov, optického tovaru, hudobných nástrojov, náčinia k lajčeniu, zbrane, môj bohato ilustrovaný hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému posiela zdarma a franko

Hanns Konrad

Cis. a kráľ. dvorný zásielca **Brüx č. 3368. (Čechy.)**

Nikkel vačkové hod. K 4-20
Strieborné hodinky K 8-40
Nikkel budičky K 2-90. Pendlové hodiny K 8-50. Hodiny kuchynské K 8-50. Harmóniky K 5-6. Husle K 5-80. Revolver K 6-.

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Továrne ceny:

Šatky flanelové na hlavu ... K —50
Pletené vesty s rukávami ... " 2-50
Jemné pletené vesty s rukávami " 3-60
Pletené vesty pre chlapcov ... " 2-
Zimné triká s dvojitými prsami " 1-20
Veľké flanelové košeľe s golierom " 1-50
Veľké tmavé košeľe pre mužských " 1-40
Veľké ženské košeľe flanelové ... " 1-20
Biele košeľe s vyšivaním ... " 1-40
Podvážniky pletené tucet ... " 3-
Ťažké punčochy pre ženské tucet " 4-
Triká pre deti v každej veľkosti " —90
Adolf Zucker, Pilsen S. 3. (Čechy.)